

Szoboszlai János

A kutatási téma címe:

Az eredetiség a kortárs képzőművészetben

A téma részletesebb leírása:

“Amint egyszer Firenzében megváltoztatták a művészetnek nevezett játék szabályait, hogy belefoglalják a “továblépés”, a problémamegoldás követelményét, semmilyen más művészettelfogásnak nem maradt sok esélye.” - írja E.H. Gombrich A művészeti haladás reneszánsz koncepciója és e gondolat utóélete című tanulmányában. A továblépés és a problémamegoldás követelménye a haladó szellemű művészek számára az újat, tehát eredetit alkotó művészeti praxisban kulminálódott évszázadokon keresztül. A radikális változást a klasszikus avantgárd jelentette, amely „szakít az eredetiség modern fogalmával (amely szerint az eredeti mű egy eredeti példányt jelent), miáltal az eredeti gondolat lép az eredeti példány helyébe”, ahogyan Tony Godfrey kifejti Conceptual Art című kötetében; és a pop art, amely bemutatja a tökéletes másolatot (ahogyan A.C. Danto definiálja Warhol Brillo Box-át a Beyond the Brillo Box – The Visual Arts in Post-historical Perspective című művében). S ha Warhol tárgyai megkülönböztethetetlenek az ‘eredeti’ mosóporos dobozoktól, s egy „arcátlan metaforát” adnak elő: a „Brillo-doboz-mint-műalkotást” (Danto), akkor a posztmodern kisajátítás (appropriation art) stratégiája jogi és morális kérdéskörökön át vezet egy új eredetiség-fogalomhoz. Sherrie Levine, aki újjáalkotja Duchamp, Rodcsenko, Schiele műveit „a műkereskedő, a kurátor és a kritikus funkciójára kérdez rá, nem a kreatív művész szerepére” (mondja Craig Owens), valamint „Levine a műalkotás és az árucikk közötti azonosítást gyakorló galériszisztéma legerősebb tagadója” (írja Benjamin Buchloch).

A műalkotásokat előállító kortárs alkotók koncepciója valamilyen módon mindenképpen kapcsolódik az eredetiség fent összefoglalt történetéhez. Jelentős számú hazai alkotó művészetében releváns kérdés az eredetiség, ugyanakkor e tény mellett különös figyelmet érdemelnek a technikai médiumok, amelyek sokszoros zárójelbe teszik az egypéldányosság, az eredetiség modern fogalmait. A digitális képalkotás és a hálózati művek jelentős része mintavételen alapul, a tömegkultúra vizuális és zenei produkcióihoz hasonlóan az alkotók (pl.) remixeket hoznak létre.

A téma meghirdetése elsősorban olyan alkotóknak szól, akiknek művészete több ponton kapcsolódik az eredetiség művészettörténeti, intézménytörténeti, jogi, morális és/vagy technikai kérdéseihez.